DAILY اراده

د افغان نشراتي مرکز ملي خپلواکه ورځپاڼه

۷۳۶

سال تاسیس ۱۳۷۹ هـ . ش

لسم کال - دویمه دوره، ۷۳۶ مه ګڼه، پر له پسې ۱۸۰۳ ګڼه د ۱۳۸۹ ل ـ د وري ۵ مه - د پنجشنبې ورځ، د ۱۴۳۱ هـ ق د ربیع الثانی ۸ مه ۲۰۱۰ د مارچ ۲۵ مه

PROPERTY OF ACKU

AFGHAN MEDIA RESOURCE CENTER A.M.R.C

افغانستان از لحاظ مبتلایان به سل جایگاه دوم جهانی را دارد

مقام های وزارت صحت عامه گفته اند که این کشور در میان کشورهایی که آمار بالای مبتلایان به بیماری سل را دارند، صاحب جایگاه دوم است.

ثریا دلیل، سرپرست وزارت صحت عامه در روز جهانی مبارزه با سل وضعیت ابتلا و درمان این بیماری در این کشور را به شدت نگران کننده توصیف کرد.

روز جهانی بیماری سل در افغانستان با شعار "بیایید با ابتکار عمل مبارزه با سل را شدت بخشیم"، در یک مراسم رسمی در کابل برگزار شد.

در این مراسم خانم دلیل گفت که در این کشور همه ساله بیش از ۵۱ هزار تن به بیماری سل مبتلا می شوند که ۳۳ هزار از آنان زنان هستند.

د امریکا دفاع وزارت:

ایران په افغانستان کې د سولې هلې ځلې ناکامولو غواړي

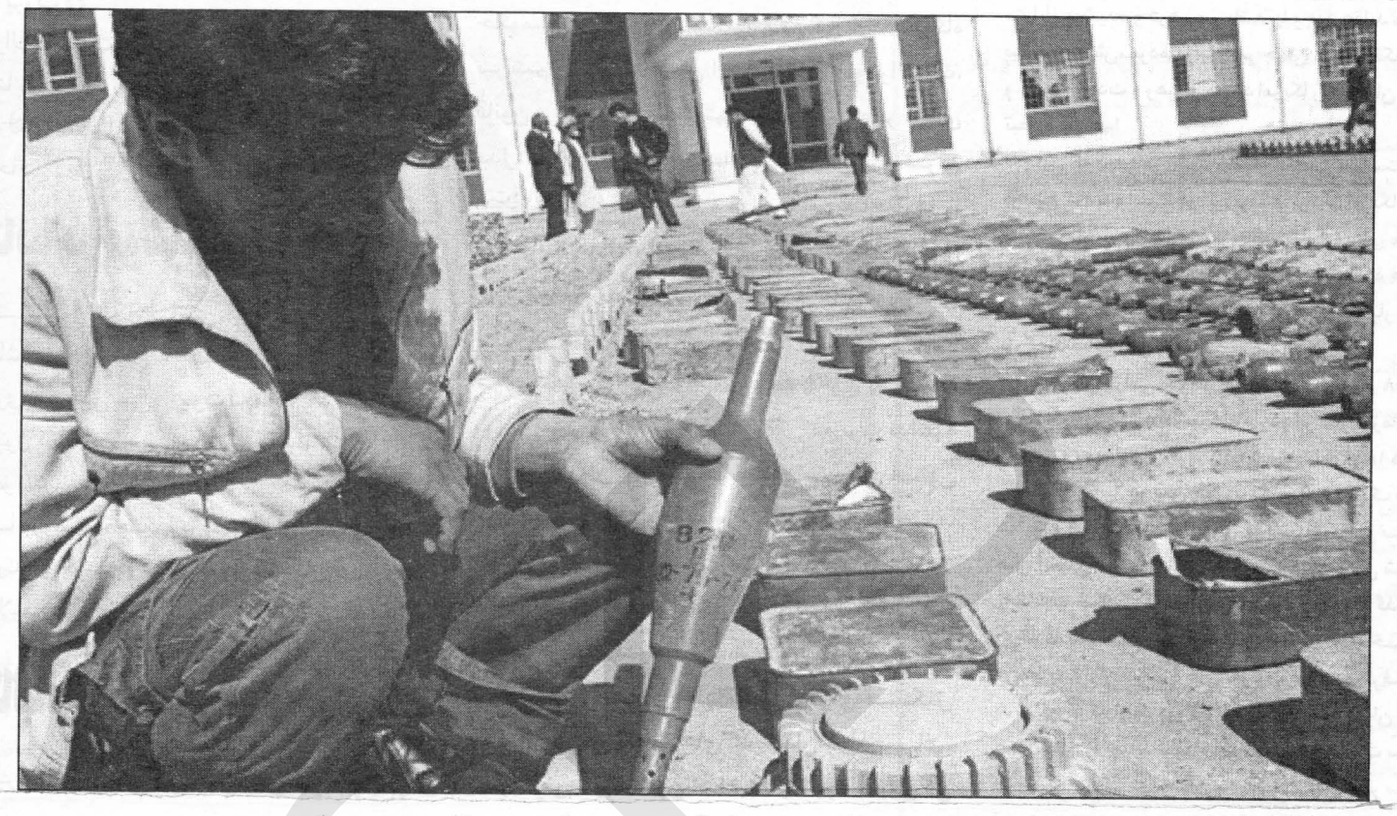

د امریکا ددفاع وزارت وایي، ایران غواړي په افغانستان کې د امریکا او د هغې د متحدینو هغه هلې ځلې چې په دې هېواد کې یې د تلپاتې سولې لپاره ترسره کوي، ناکامه کړي.

د امریکا د متحدو ایالاتو د دفاع وزارت ویاند جیول مورل له خبریالانو سره د خبرو پر مهال پر ایران تور پورې کړ، چې په افغانستان کې لاسوهنه کوي.

هغه زیاته کړه: «ایران دا هڅه هم کوي، چې په افغانستان کې زمونږ او د متحدینو د سولې او امنیت لپاره ترسره کېدونکې هلې ځلې ناکامې.»

د امریکا ددفاع وزیر رابرټ ګیټس د هغو څرګندونو په اړه چې ګوندې ایران په افغانستان کې دوه مخه پالیسي لوبوي، جیول مورل وویل: «ایران له یوه پلوه د افغانستان حکومت ملاتړ او په ټپلا ټپلو برخو کې مرستې کوي، خو له بلې خوا بیا هڅه کوي چې زمونږ او د ایتلافي ځواکونو هلې ځلې کمزورې کړي.»

ټاکل شوې ده چې سبا ته په واشنګټن کې د امریکا او پاکستان ترمنځ د ستراتیژیکو اړیکو په اړه خبرې اترې وشي.

دغو خبرو اترو ته په اشاري سره د امریکا ددفاع وزارت ویاند وویل چې په دې خبرواترو کې به د افغانستان په اړه هم خبرې کېږي.

کرزي له چینایي چارواکو سره خبرې کړې دي

افغان ولسمشر حامد کرزی ورمه ورځ سه شنبې له چینایي مشرانو سره د کتنې په مقصد پېکېنګ ته ورسېد او پرون یې خپلې خبرې اترې پیل کړې. د راپورونو له مخې له چینایي مشرانو سره د ښاغلي کرزي د خبرواترو لویه برخه د اقتصادي مسایلو په اړه ده. ګڼ شمېر ملي تجار هم له ښاغلي کرزي سره په دې سفر کې ملګري دي.

د راپورونو له مخې افغان ولسمشر حامد کرزي د چارشنبې په ورځ له چینایي مشرانو سره په دې مقصد لیده کاته پیل کړل، چې له خپل دې ګاونډي هېواد څخه په اقتصادي برخو کې د پانګونې غوښتنه وکړي.

اسوشیټډ پریس خبري اژانس راپور ورکړی، چې ولسمشر حامد کرزي د چین له ولسمشر هوجینتاو سره د خلکو په ستر هال کې کتنه وکړه او د ښه راغلاست په مراسمو کې یې وویل، د چین له ولسمشر سره د ده خبرې اترې به د امنیتي مسایلو او د دواړو هېوادونو د ګډو ګټو په اړه وي. په راپور کې ویل شوي دي چې ښایي د ښاغلي کرزي اشاره به سیمه ییز امنیت او د افغانستان د کانونو په سکتور کې د چین پانګونو ته وي.

ښاغلي کرزي په خپلو لنډو خبرو کې وویل، چې دی د چین ملاتړ ته په خاص اهمیت قایل دی.

د سه شنبې په ورځ پېکېنګ ته د ښاغلي کرزي ۳مخ

برېتانیا د خوشه یي بمونو پر کارولو بندیز ولګاوه

برېتانیا ویلي چې نور به خپلو پوځیانو ته د خوشه یي بمونو د کارولو اجازه نه ورکوي.

وړاندې پر ۲۰۰۸ کال برېتانیا د اوسلو په نړیوال ترون کې هغه هوکړه لیک لاسلیک کړی و، چې نور به خوشه یي بمونه نه کاروي.

د دغه قانون پر تصویبولو د برېتانیا ولسي جرګې درې ځلې غونډه وکړه.

تر دې وړاندې لوردانو هم دغه قانون لاسلیک کړی و، چې اوس د ملکې ۲ الیزابېت لاسلیک ته اړتیا لري.

د خوشه یي بمونو کارولو زرګونه انسانان وژلي او یا یې معیوب کړي دي.

برېتانیا د ۲۰۰۸ په مې میاشت کې هوډ وکړ، چې نور به خوشه یي بمونه نه کاروي. تمه کېږي چې برېتانیا به د ۲۰۱۳ کال تر پایه پورې د خپلو خوشه یي بمونو زېرمه له منځه یوسي. خوشه یي بمونه تر ډېره د دویمې نړیوالې جګړې پرمهال د دښمن د وېرولو او خپلو لپاره کارېدل، چې بیا وروسته پرمختللې بڼه ورکړل شوه. د خوشه یي بمونو د ننه لسګونه او ځینې وخت ان سلګونه نور کوچني بمونه ځای پرځای شوي وي، چې ډېره سیمه تر خپل پوښښ لاندې راوستی شي.

دغه کوچني بمونه د لوبو د ځینو توکو او یا همدارنګه نومورې ویلي، چې د دې باد له امله نژدې ۱۰۰ کوچنۍ کنبتې ډوبې شوې دي.

غلام حضرت وویل، چې تراوسه یې ۱۲ جنازې لیدلې دي، چې شپږ تنه یې د فراه، درې تنه یې د نیمروز او پاتې نور ایراني وګړي وو.

د فراه مرستیال والي ۳مخ

په فراه کې سختو بادونو لسګونه تنه مړه او نادرکه کړي

د فراه ولایت په هامون صابري سیند کې د سخت باد د لګېدو له امله لسګونه تنه لادرکه، څو تنه مړه شوي دي.

دغه پېښه دوې شپې مخکې د فراه په جوین ولسوالۍ کې رامنځته شوې ده. د جوین ولسوالۍ د پشمکي سیمې یوه کارګر علي احمد د وري پر ۴مه وویل، چې باد د شپې په ۱۲ بجو هغه مهال پیل شو، چې د ده په ګډون لسګونه کارګر له ایران څخه د قاچاقي تېلو په راوړلو بوخت وو.

د نومورې په وینا، هغوی د سیند په غاړه کې په کار بوخت وو او نږدې ۲۰ کارګر، چې د کنبتیو له لارې د نفتي توکو په لېږدولو بوخت وو، د دې باد له امله لادرکه شول.

هغه زیاته کړه، چې هغوی تر تېر مازیګره د سیمې د خلکو او کب نیوونکو په مرسته د کب نیونې په جالونو ۱۵ مړي له سینده راوایستل.

د علي احمد په وینا، په دې مړو کې ایراني او افغاني وګړي شامل دي.

دی وایي، چې د مړو د موندنې او ژغورنې لپاره لټون روان دی.

د سیمې یوه اوسېدونکي ۴۵ کلن غلام حضرت ویلي، چې تراوسه پنځلس تنه ژغورل شوي دي.

د فراه مرستیال والي ۳مخ

په سوېل کې د ناټو دوه سرتېري ووژل شول

د ناټو پر مشرۍ نړیوالو سوله ساتو ځواکونو د افغانستان په سوېل کې د خپلو دوو سرتېرو د وژل کېدو خبر ورکړ.

دغه خبر په کابل کې د ایساف ځواکونو د مطبوعاتي دفتر له خوا د وري پر ۴مه په یوه خپره شوې خبرپاڼه کې ورکړل شوی دی.

سرچینې زیاته کړې چې دغه سرتېري یې پرون (د وري پر ۴مه) د افغانستان په سوېل کې د ماین په یوه چاودنه کې وژل شوي دي.

خو د ایساف خبرپاڼې د پېښې کړه ځای او د وژل شویو سرتېرو تابعیت نه دی په ډاګه کړی.

باید وویل شي چې په سوېل کې ډېری امریکایي، برېتانوي او کانادایي سرتېري مېشت دي.

د پژواک د رپوټ له مخې، د روان زېږدي کال له پیل راهیسې د افغانستان په ټپلا ټپلو سیمو کې ۱۳۲ بهرني سرتېري وژل شوي، چې یوازې ۸۰ تنه یې امریکایان دي.

د اسلامي کنفرانس منشي اکمال الدین احسان اغلو:

له افغانستانه به د بهرنیو سرتېرو ایستل ناوړه پایلې ولري

موږ باید د شوروي اتحاد تر ماتې وروسته هغه تجربه تکرار نه کړو، چې افغانان یواځې پرېښودل شوي وو، موږ باید د سرتېرو د بېرته ایستلو په اړه له ډېر احتیاط څخه کار واخلو

د اسلامي هېوادونو سازمان وایي، چې په اوسنیو شرایطو کې له افغانستان څخه د بهرنیو هېوادونو د سرتېرو ایستل به، یوې بلې کورنۍ جګړې ته لار هواره کړي.

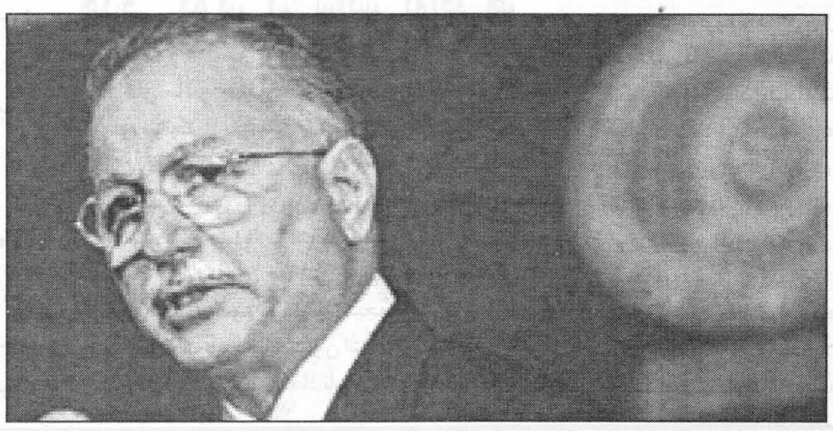

دغه څرګندوني د اسلامي کنفرانس عمومي منشي اکمال الدین احسان اغلو، پاکستان ته د سفر پرمهال په اسلام اباد کې د یوې خبري غونډې پر مهال وکړې.

هغه دا خبرې په داسې حال کې کړې، چې امریکا متحدو ایالاتو اعلان کړی، چې له ۲۰۱۱ زېږدي کال څخه به له افغانستان څخه په تدریجي ډول د خپلو سرتېرو د ایستلو لړۍ پیل کړي.

۳مخ

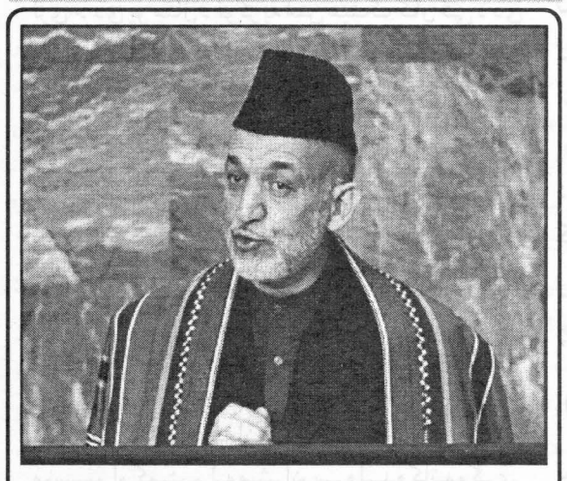

صد روز نخست؛ کرده ها و ناکرده ها

۲

له افغانستانه به د بهرنیو سرتېرو ...

که څه هم د ناټو سازمان تراوسه له افغانستان څخه د خپلو سرتېرو د ایستلو په اړه څه نه دي ویلي، خو د دغه سازمان ځینو غړو هېوادونو، کانادا او هالینډ هم له راتلونکي کال (۲۰۱۱) څخه د خپلو سرتېرو د ایستلو اعلان کړی دی.

خو د اسلامي هېوادونو کنفرانس سرمنشي وایي، چې له افغانستان څخه د سرتېرو د ایستلو لپاره باید له ډېر احتیاط څخه کار واخیستل شي.

هغه زیاتوي: «په اوسنیو شرایطو کې په بېړنۍ توګه د سرتېرو ایستل به ناوړه پایلې هم ولري.»

اکمال الدین د احتیاط دغه خبره په داسې حال کې کړې، چې ولسمشر حامد کرزی د خپل حکومت له مخالفې وسلوالې ډلې، حزب اسلامي پلاوي سره په کابل کې پر خبرو بوخت دی.

او ای سي یا د اسلامي هېوادونو کنفرانس له ۵۷ اسلامي هېوادونو څخه جوړ سازمان دی، دغه سازمان په ۱۳۲۰ لمریز کلونو کې پر افغانستان د شوروي اتحاد د یرغل پرمهال د افغانستان له مجاهدینو کلک ملاتړ وکړ.

د پژواک د رپوټ له مخې، په ۱۳۷۱ لمریز کال کې د کمونېست رژیم تر نسکورېدو وروسته، کله چې مجاهدین واک ته ورسېدل، نو د امریکا په ګډون ټولې نړۍ افغانستان یوازې پرېښود او دلته کورنۍ جګړه پیل شوه.

خو د اسلامي هېوادونو د کنفرانس سرمنشي وایي: «موږ باید د شوروي اتحاد تر ماتې وروسته هغه تجربه تکرار نه کړو، چې افغانان یواځې پرېښودل شوي وو، موږ باید د سرتېرو د بېرته ایستلو په اړه له ډېر احتیاط څخه کار واخلو.»

د اکمال الدین په وینا، له افغانستان څخه سرتېري باید له افغانانو سره د یوې پرېکړې پرېنسټ ترسره شي، نه دا چې په خپله خوښه دا کار وشي.

دی وایي چې که بهرني هېوادونه په اوسنیو شرایطو کې خپل سرتېري له افغانستان څخه وباسي، نو دا کار به یوې بلې کورنۍ جګړې ته لار هواره کړي.

هغه زیاته کړه: «موږ باید د دې مخه ونیسو.»

کرزي له چینایي چارواکو سره ...

تر رسېدو مخکې، په دې هېواد کې د خبرواترو د ستراتېژیک اهمیت د ننني په توګه د ولسمشر د ملي امنیت سلاکار رنګین دادفر سپنتا د چین د بهرنیو چارو له وزیر سره وکتل.

د دې کتنې د جزیاتو په اړه ډېر معلومات نشته، خو د چین د بهرنیو چارو د وزارت ویاند کین ګنګ وویل، چې د بهرنیو چارو وزیر یانګ ییچي له ښاغلي سپنتا سره د افغان ولسمشر د سفر د تیاریو په اړه خبرې وکړې.

چین په سینکیانګ ایالت کې د اسلامي بنسټپالو له پلوه اندېښنه لري او وایي چې د سینکیانګ افراطي وسلوالو ډلو ته په افغانستان کې روزنه ورکول کېږي.

چین همدا راز غوښتنه لري چې په افغانستان کې نیول شوي چینایي اتباع ورته وسپارل شي. خو له دې سره سره داسې نه ښکاري چې دا هېواد دې د افغانستان، امریکا او پاکستان په اړیکو کې په روانو بدلونونو کې د ځان ښکېلولو نیت ولري.

چین د افغانستان له طبیعي زېرمو سره خاصه لېوالتیا لري. د دې یو مثال د لوګر په مس عینک کان کې د دې هېواد ۳ میلیارده ډالره پانګونه ده. دې هېواد د حاجي ګک د وسپنې په کان کې له پانګونې سره هم لېوالتیا ښودلې ده.

په دې دواړو پروژو کې پانګونه د جګړه ځپلي افغانستان د اقتصاد لپاره لویه مرسته ګڼل کېږي.

د ازادي راډیو د رپوټ له مخې، له ولسمشر حامد کرزي سره په دې سفر کې د بهرنیو چارو وزیر زلمی رسول، دفاع وزیر جنرال رحیم وردګ او د مخکښو ملي سوداګرو یوه شل کسیزه ډله ملګري ده.

په پام کې ده چې د افغانستان هیئت د چین د تجارتي موسسو او کمپنیو له مشرانو سره لیده کاته وکړي.

افغان هیئت به همدا راز له چینایي لوړ سره د دوه اړخیزو همکاریو دریځ تړونونه هم لاسلیک کړي.

په ډاګه کې سختو بادونو لسګونه ...

یونس رسولي د دې پېښې د پخلي ترڅنګ ویلي، چې هغوی تردې مهاله د افغانانو شپږ مړي ترلاسه کړي، چې د فراه د شیخای کاریز په سیمه کې خاورو ته سپارل شوي دي.

دی وایي، چې د لټون پرمهال د ایراني وګړو یو شمېر مړي هم ترلاسه شوي دي، چې یاد شوي هېواد ته سپارل شوي او دوی یې د کره شمېرې په اړه معلومات نه لري.

د فراه والي روح الامین هم وایي، چې هغوی هم د باد له املې د پېښو د زیانونو د څېړلو لپاره یو دولتي پلاوی سیمې ته لېږلی دی.

خو دغه دواړه چارواکي د مرګ ژوبلې او لاډرکه کسانو د کره شمېرې په اړه ناخبري ښیي.

د هامون صابري بندر د فراه د جوین ولسوالۍ له پشمکي سیمې سره، چې له ایران سره ګډه پوله لري، پروت دی.

د پژواک د رپوټ له مخې، د سیمې د اوسېدونکو په وینا، دغه بندر هغه سیمه ده چې ډېری وختونه یې له لارې له ایران څخه افغانستان ته نفتي توکي په قاچاقي ډول راوړل کېږي.

برېتانیا د خوشه یي بمونو پر ...

نورو شیانو په شکل جوړ دي، چې زیاتره قربانیان یې هغه ماشومان دي، چې له اخیستو وروسته یې په لاسونو کې چوي. د بي بي سي د رپوټ له مخې، د برېتانیا په دې قانون کې د خوشه یي بمونو پر کارولو، تولیدولو او لېږدولو بندیز لګول شوی.

امریکا، روسیه، چین، پاکستان او اسراییل هغه هېوادونه دي چې د خوشه یي بمونو د نه کارولو ټرون یې نه دی لاسلیک کړی.

له طالبانو سره د ایران مصنوعي...

او د ایران موټی یې ورته خلاص کړ، او که له امریکا او افغان دولت سره هم جوړه نه کوي او بیا یې دا مرستې سراسر تاوان دي ورته.»

طالبانو ته ایران په شنو څراغونو څوک سترګې نه شي پټولی، که سپنتا هر څو ایران یو دوست بولي، هغه دده خپل نظر دی. سړ کال ولې افغانان داسې بې غمه ایران ته اوښتلی شوای. تر دې پخوا به څه حال وو. دا کوم ۴ زره افغانان چې بندیان دي، دا د پخوا کلونو دي. کنه اوس وخت تر پاکستان هم ایران ته سړی اسانه اوښتی شي. د معلوماتو له مخې، سړ کال د پاکستان پر ځای د طالبانو د قوماندانانو او نورو ځاله ایران وو. واقعیت دادی چې دوی د خپل متعصب نظر مذهب د مخته وړلو لپاره ټولې معاملې کوي. فکر وکړی: که دوی طالبانو ته ښه نیت لري، فرض کړی، طالبان واکمن دي، ایا د سني او شیعه تعصب به دواړه لوري دیته وادارۀ کړي چې له یو بل سره ډیپلوماټیکي اړیکې جوړې کړي. ځواب منفي دی. ځکه تیر پرې شاهد دي. ان ویره شته چې لومړی به ایران د طالبانو استقلالیت نه مني، لکه د تیر کال په شان تروریستان به یې بولي. د ایران د مداخلو لکې دومره پلنې او اوږدې دي چې اوازې داسې دي چې د مجاهدینو د ملوك الطوایفي نه په استفادې یې ان په بامیانو کې لوحې درولې وې او پرې لیکلي وو: «جمهوري اسلامي ایران!!» دا به یې د یوې نمونې په توګه درته وړاندې کړې، کنه د ایران مداخلې زموږ د تاریخ یو بیل رنځوره فصل جوړوي، چې ښایي تاریخ پرې چوپه خوله پاتې نه شي.

صد روز نخست؛ کرده ها و ...

بیکاره دفاع می نمایند. از راه دیگری نیز، می توان نقش ساختارها و فعالیت آنها را مورد ارزیابی قرارداد. دموکراسی لیبرال در کشور ما شکل گرفته است: ساختارها ی دموکراتیک ایجاد شده است و این ساختارها در بخش هایی انکشاف چشمگیر نموده که انکشاف آن به دلایلی از آرزوهای حکومت افغانستان می باشد و یا حکومت از سیاست اغماض در آن سکتورها کارگرفته است، این سکتورها مانند اقتصاد از سکتورهایی است که به سود ایلیت فعالیت می نمایند. در سکتورهای دیگر، رقابت و تضاد میان منافع روشنتر است و بحران را در این سکتورها می توان به صورت پیگیر شاهد بود. بیشتر این بحران ها به اصول و ارزش هایی ارتباط دارد که با ارزش های دموکراتیک رابطه دارد. بحران تقنینی، بحران روابط میان قوای مقننه و اجراییه، بحران در تطبیق قانون، دشواری های قانونی و سیاسی در رابطه با انتخابات، عدالت انتقالی و فقدان ارادۀ سیاسی برای تأمین حاکمیت یکسان قانون و مبارزه علیه فساد در دستگاه حکومتی، همه در این سکتور واقع می گردد. هرگاه بپرسیم چرا سکتورهای ارزش های دموکراتیک، قانون و عدالت در سیستم سیاسی یی که بر مبنای مدل دموکراسی لیبرال ساخته شده درگیر بحران است؛ اهمیت ساختارها و فعالیت این ساختارها را می توانیم دریابیم. آیا ممکن است، نتیجه گیری کرد که سیستم ایجاد شده (قالب ها) با نورم های فعالیت، خود در جدل قرار دارد؟

حکومت می تواند از راه ۱) رعایت قانون به شیوه یی که عمل با روحیه و غایۀ قانون مغایرت نداشته باشد، ۲) ازراه قاطعیت در تطبیق یکسان قانون این احساس را به وجود آورد که در عمل به حلف وفاداری انجام شده متعهد می باشد.

بدون شک دشواری هایی در کار بیروکراسی ها وجود دارد، مگر هشت سال کار به کمک متخصصان خارجی و داخلی برای تشکیل ساختارها و طرزالعمل های کار آنان زمان کافی شمرده می شود. قانون انتخابات و شیوۀ تطبیق آن در عمل یک مثال برجسته از موردی است که استفادۀ ناشیانه و ابزاری از قانون را نشان می دهد. تجربۀ انتخابات نشان داد که دشواری ها بیشتر در برخورد مجریان قانون وجود داشت، در حالی که قانون نیز عاری از کاستی ها نبود. برخورد به نقیصه، عبرتگیری از این یا آن تجربه و اصلاح خلاها و نقیصه ها می تواند به شیوه یی صورت گیرد که به صلاحیت اختیاری امکان بزرگی را باز گذارد و یا صلاحیت قانونگذاری را مراجع دیگر واگذارد و از این راه، قانون شکنی و استفادۀ ابزاری را ممکن گرداند.

آنچه کرده ها و ناکرده ها در آن باهم مشترک است، این است که شمار زیادی از هر دو ناراض اند.

در نهایت می توان استدلال نمود که مردم این خرد و درک را دارند که از حکومت خود حساب آنچه را بخواهند که می تواند انجام دهد و چرا آنچه را می توانست انجام دهد، انجام نداده است. حکومت اسلامی باید فراموش ننماید که از نگاه دین مقدس اسلام تعهد موجب مسوولیت می گردد و بر نقض سوگند نیز، تعزیر وضع گردیده است.

تجربۀ افغانستان نشان می دهد که مقام های انتخابی چندان هراسی از جوابگویی به مردم ندارند و فرضیۀ دموکراسی لیبرال نیز، بدین ترتیب، از امواج ناکام بدر می آید.

هدفی که در آن شانس توافق هر ...

در حال حاضر، جمهوریخواهان در نظر دارند، با حاکمیت اثرسوء سانحۀ ۱۱ سپتمبر در ذهن شان، حالت انزواگری که در پارتی بعد از سال های ۱۹۲۰ به وجود آمده، تحت مداقه قرار دهند. شماری زیادی از جمهوریخواهان متقاعد هستند که امنیت در حصارایالات متحده تأمین گردیده نمی تواند و می بایست، سنگرهای حفاظتی خارج از کشور اعمار گردد.

در جمع بندی موضوع می توانیم نتیجه گرفت که لیبرال های حزب دموکرات با محافظه کاران انترناسیونالیست " باشه" جمهوریخواهان یک نوع اتحاد نامریی به وجود آورده اند. این طرز تفکر در گذشته ها نیز، زمان جنگ سرد و همچنان در دوران زعامت کلنتن، امتحان گردیده است. در سال ۱۹۹۰، جوزف بایدن(معاون رییس جمهور فعلی امریکا) علمبردار این مفکوره بود و سیاست کلنتن را در بالکان و توسعۀ ناتو را در " انکشاف دموکراسی" در منطقه تایید کرد. همچنان ما شاهدیم که حمله بر عراق مورد تایید اکثریت قاطع هر دو حزب قرار گرفت و تنها در خصوص نظریه و اشارۀ جوزف بایدن که عراق را به عنوان مالکیت ایالات متحده می خواست، اختلاف نظر پدیدارشد.

امروز اوباما شانس خوبی دارد، تا خود را در رأس طیف (سپکتروم) وسیع نظرها قرار دهد و به این وسیله، به شخص خود و کشورش خدمات بزرگی انجام دهد. تفاهمات امروزی می توان بیشتر از جنگ علیه تروریزم و درگیر شدن با ایران توسعه یابد. یک توافق و پشتیبانی بسیار بزرگ احزاب مخالف جهت تشدید موقف دو برابر چین موجود بوده و همچنان از تقرب با هند هواخواهان زیاد در بین جمهوریخواهان به مشاهده می رسد و از نزدیک شدن متوازن با روسیه می توان کمتر مخالفت را در بین شان احساس کرد. البته انکشاف دموکراسی در کشورهای اروپای مرکزی و شرقی، از خواسته های جمهوریخواهان می باشد. هیچ تفکر بیشتراز ارادۀ عنعنوی مردم امریکا در مورد انکشاف و توسعۀ دموکراسی در جهان جاگزین خواسته های اکثریت مردم امریکا شده می تواند.

امروز که امریکا در راه حل مشکلات فوق العاده مغلق داخلی و جهانی رهبری آن را بدست دارد، توافق و اتحاد هر دو حزب و گرفتن نظر از دوستان و مشاوران، کلید حل مسایل پوشیده و درهم می باشد. با وجود عقاید معاندان، اما با فال نیک انتخاب اوباما بیشتر از پیش، مردم در سراسر جهان متوجه انکشافات اوضاع در ایالات متحده بوده و آرزوی قیادت و رهبری مجدد امریکا را درجهان دارند.

تبصرۀ مترجم!

تا جایی که دیده می شود خطوط اساسی سیاست خارجی ایالات متحده در مقال بالا توضیح گردیده است. در این نوشته، از دید امریکا کشورهایی که در جهان قابل توجه قرار گرفته، عبارتند از اروپا به شمول اروپای مرکزی و شرقی، چین، روسیه و هندوستان. اگر قدری دقیق شویم، می بینیم که همۀ این کشورها دارای سلاح هسته یی هستند، یا اینکه سلاح هسته یی در آنجا انبار شده است، بوده و دارای قدرت بزرگ اقتصادی می باشند.

خواننده گان گرامی متوجه خواهند بود که قرن ۱۸ و مخصوصاً قرن ۱۹ و ۲۰ میلادی سال های استعمار و کشورکشایی دو ابر قدرت زمان، برتانیا و روسیه بود. البته در حوادث و رویدادهای قرن ۱۵ و بعدش تا قرن ۱۸ در اینجا کاری نداریم. در قرن ۱۹ و۲۰ روسیه و برتانیا، در سن پیترزبورگ و لندن و یک بار نیز در برلین دربارۀ مناطق مورد علایق و نفوذ هر دو امپراتوری کنگاش نمودند و تصمیم گرفتند. اگرخوانین نشین های آسیای مرکزی در قلمرو روسیه ضمیمه می شد، برتانیا صرف با تبادلۀ چند یادداشت سیاسی موضوع را در دوسیه یی می گذاشت. همچنان اگر نمایندۀ انگلیس بر خلاف نظر افسر روسی، دهلیز واخان را جزء خاک افغانستان می شمارید و نه مربوط بخارا، از خواسته های نفر روس، هر دو طرف بدان موافقه می نمودند. موافقه بدین لحاظ که از طریق کوریدور واخان می توان مستعمرۀ بزرگ انگلیس یعنی هندوستان را تهدید نمود و این مسأله در چوکات سیاست تفاهم با هم، جا نداشت.

امروز نیز جهانی که ما بدان مربوطیم، از نقطۀ نظر سنگر دفاعی، طوری که در بالا گفته آمد، در چارچوب سیاست خارجی ایالات متحده مطرح بوده و آزادی مطلق عنعنوی، خواستۀ مردم افغانستان، در آن گنجایش ندارد. مانند گذشته، با کمی تفاوت استراتیژی و پلان به کار انداختن آن در پایتخت های غیر از کابل ترتیب گردیده و در افغانستان زیر نظرخود شان تطبیق می شود.

آقای کرزی می داند که در برابر زورغیرقابل مقایسه و غیرمتناسب تاب آورده نمی تواند و مجبور است، در اموری که در چوکات صلاحیتش گنجانده شده، متاعی مناسب حال و قابل برآورده شدن را در خدمت و رفاه مردم عرضه کند. فکر می کنم، این کار درستی است.

سه دهه قبل یک بار افغانستان در تفاهم " ساحۀ نفوذ" مورد تجاوز و اشغال اتحاد شوروی وقت قرار گرفت و به گونه یی مورد قابل قبول جهان غرب گردید، تا جایی که هلموت شمیت صدراعظم وقت آلمان غربی در یکی از بیانیه های خود اظهار داشت: " قدمی بعد از افغانستان را نمی پذیریم". اما اتحاد شوروی از بنیاد اصلی چارتر قبول شده عدول نموده و می خواست پیشتر از خاک افغانستان تجاوز کند و دست آز را به سوی تنگنای هرمز به منظور نفوذ در خط ترانسپورت نفت، شیرۀ حیات جهان غرب، دراز نماید. فراموش نکنیم که در آن زمان، حضور قوای نظامی اتحاد شوروی در دماغۀ شاخ افریقا محسوس بود.

این تجاوز نزد دست اندرکاران جهان غرب تحت هیچ گونه شرایط قابل قبول نبوده و تصمیم گرفته شد، تا اتحاد شوروی به شدت توبیخ شود و در این جنگ نامتوازن در افغانستان، با زور بازوی مردان جنگ رایگان و عمیقاً مسلمان و آزادیخواه افغان بشکند و یا بهتر تعریف کنم که درهم بپاشد، که شد.

در حال حاضر، ما شاهد تغییرات عمیق در سیاست جهانی هستیم. پکت نظامی ناتو، در رأس آن ایالات متحده، زمانی به منظور دفاع جهان غرب در برابر کشورهای عضو پکت وارسا، در رأس آن اتحادشوروی، ساخته شده بود. ما می بینیم، امروز آن قدر تغییرات در بنیاد آن به وجود آمده که اکثر کشورهای عضو پکت وارسای وقت در ناتو عضویت دارند و اروپا سعی می ورزد، تا روسیه را نیز در این پکت، شامل گرداند.

قسمی که در ترجمۀ بالا به آن اشاره شد و صحبت از " تشدید موقف در برابر چین" در چوکات سیاست خارجی امریکا گنجانده شده است، پس باید قدم های اول در تکوین این موقف، در مرحلۀ اول از نگاه نظامی، گذاشته شود.

توسعۀ عظیم ناتو، احتمالاً روزی سرحدش به ولادیوستک برسد، در حقیقت ترس از انکشاف نفوذ چین با قدرت عجیب و غریب اقتصادی وی می باشد. چین امروز در پهلوی کشورهای عنعنوی مصرف کننده در مرحلۀ اول به نفت و گاز و جفت با این دو اصل به مواد خام که کمبود آن در بعضی پروسه های تولیدی احساس می شود، ضرورت دارد و در همین حال، در مارکیت های عرضه کنندۀ جهان داخل شده است. من یقین دارم که خریدار جدید در مارکیت، در پهلویش هند نیز قرار دارد، باعث تقلیل عرضۀ مواد اولیه به ممالک صنعتی کلاسیک گردیده است. تصور کرده نمی توانم که عقد قرار داد مس عینک در افغانستان با چین به مزۀ دهن غربی ها گوارا باشد. روی این منظور، غرب برای روز مبادا به توسعۀ ناتو ضرورت مبرم دارد. اشارۀ به تشبثات اقتصادی و سرمایه گذاری های بزرگ چین در بعضی از کشورهای آسیای مرکزی، به منظور دسترسی به منابع بزرگ گاز، افریقا و امریکای جنوبی نمودە، این مبحث را بسته می کنم.

در جمع بندی بجا خواهد بود، اگر توجه رهبران افغانی را بادرنظرداشت اوضاع درهم و برهم جهانی، با طرح یک پلان کاری سالم و استراتیژی یی که بنای آن بر واقعیت محیط استناد داشته باشد، به نفع مردم و تمامیت کشور، معطوف گردانم.

د لوی او بښونکي خدای ج په نامه

سرمقاله

صلح را برای نسل آینده کشور هدیه دهید

بعد از اعلام مصالحهٔ ملی از طرف دولت افغانستان این نخستین باراست که هیات بلند پایهٔ یک گروپ عمدهٔ ناراضیان وارد کابل گردیده و به صورت رسمی مذاکرات شان را با مقام های دولتی افغانستان به ویژه آقای کرزی رییس جمهورافغانستان آغاز نموده است.

حزب اسلامی افغانستان تحت رهبری انجنیر " حکمتیار" دوماه قبل طی اعلامیه یی از مصالحه ملی استقبال کرده و آماده گی خویش را برای مذاکره بدون شرایط قبلی ابراز نموده بود. ولی شمولیت حزبش را در دولت افغانستان مربوط و منوط به چند شرط دانست که از آن جمله خروج قوای خارجی در مدت شش ماه و تشکیل یک حکومت موقت تا برگزاری انتخابات می باشد. هم چنان دولت افغانستان و جامعهٔ جهانی نیز پیش شرط هایی را برای پیوستن مخالفان مطرح نموده اند که سه شرط عمدهٔ آن، پذیرفتن قانون اساسی افغانستان، دست کشیدن از مخالفت و به زمین گذاشتن سلاح و دست برداشتن از همکاری با گروه القاعده می باشد.

با ارایهٔ چنین پیش شرط ها از هر دو جانب که معلوم نیست تا کدام اندازه توافق روی آنها صورت خواهد گرفت، هیأت حزب اسلامی افغانستان به رهبری قطب الدین " هلال" وارد کابل پایتخت افغانستان گردیده و مذاکراتی را با حامد کرزی رییس جمهور دولت اسلامی افغانستان، مارشال محمد قسیم " فهیم " معاون اول رییس جمهور و محمد یونس " قانونی " رییس مجلس نماینده گان انجام داده است. گرچه محتویات و نتایج این مذاکرات تا هنوز به صورت مشخص واضح نگردیده، اما خوشبینی ها یی در میان مردم ایجاد گردیده که این بازدید را یک گام مثبت در راه ایجاد صلح و برقراری امنیت تلقی می نمایند.

حامد علمی یکتن از سخنگویان ریاست جمهوری این ملاقات را تایید نموده گفت که هیات حزب اسلامی طرح صلح را برای رییس جمهور پیشکش نموده و دولت می کوشد، تا قناعت مخالفان را فراهم نماید.

همچنان دولت امریکا نیز، روند این مذاکره را تایید نموده و از آن محتاطانه استقبال نموده است، فلیپ کرولی سخنگوی وزارت خارجهٔ ایالات متحدهٔ امریکا تماس های مستقیم هر دو جانب را تایید کرده و اضافه نموده است که مخالفان باید از حمایت شورشیان دست کشیده، قانون اساسی افغانستان را پذیرفته وبه القاعده و سایر گروه های تندرو ارتباط نداشته باشند.

از فحوای این مذاکرات چنان معلوم می شود که با وجود ایجاد موانع توسط افراد معلوم الحال وسنگ اندازی های بعض منابع داخلی و خارجی که برقراری صلح و امنیت افغانستان به نفع شان نیست، روند پروسهٔ صلح جدی تر شده و به لطف پروردگار عادل و توانا صلح و ثبات در این خطهٔ ناآرام و بی امن، تحکیم خواهد یافت.

در حالی که ماه آیندهٔ خورشیدی، کابل شاهد برگزاری جرگهٔ صلح می باشد، توقع مردم رنجدیده و عذاب کشیده افغانستان این است، تا گروپ های ناراضی دولت از این فرصت طلایی استفاده نموده و با کنار گذاشتن سلیقه های شخصی و گروپی خویش درهمایش این جرگهٔ عنعنوی که میراث نیاکان ماست دورهم جمع گردیده و برای تأمین امینت و تحکیم صلح و ثبات پایه دار در این کشور دست های یکدیگر را با صمیمت بفشارند و صلح و امنیت را برای ساکنان این سرزمین که سه دهه در آتش جنگ، نفاق، بیکاری، تعصبات مذهبی، لسانی، قومی، نژادی و منطقه یی سوختند، به ارمغان آورده و آنرا به نسل آیندهٔ کشورهدیه بدهند.

صد روز نخست؛ کرده ها و ناکرده ها

به قلم: دکتراندس م. نبی هیکل

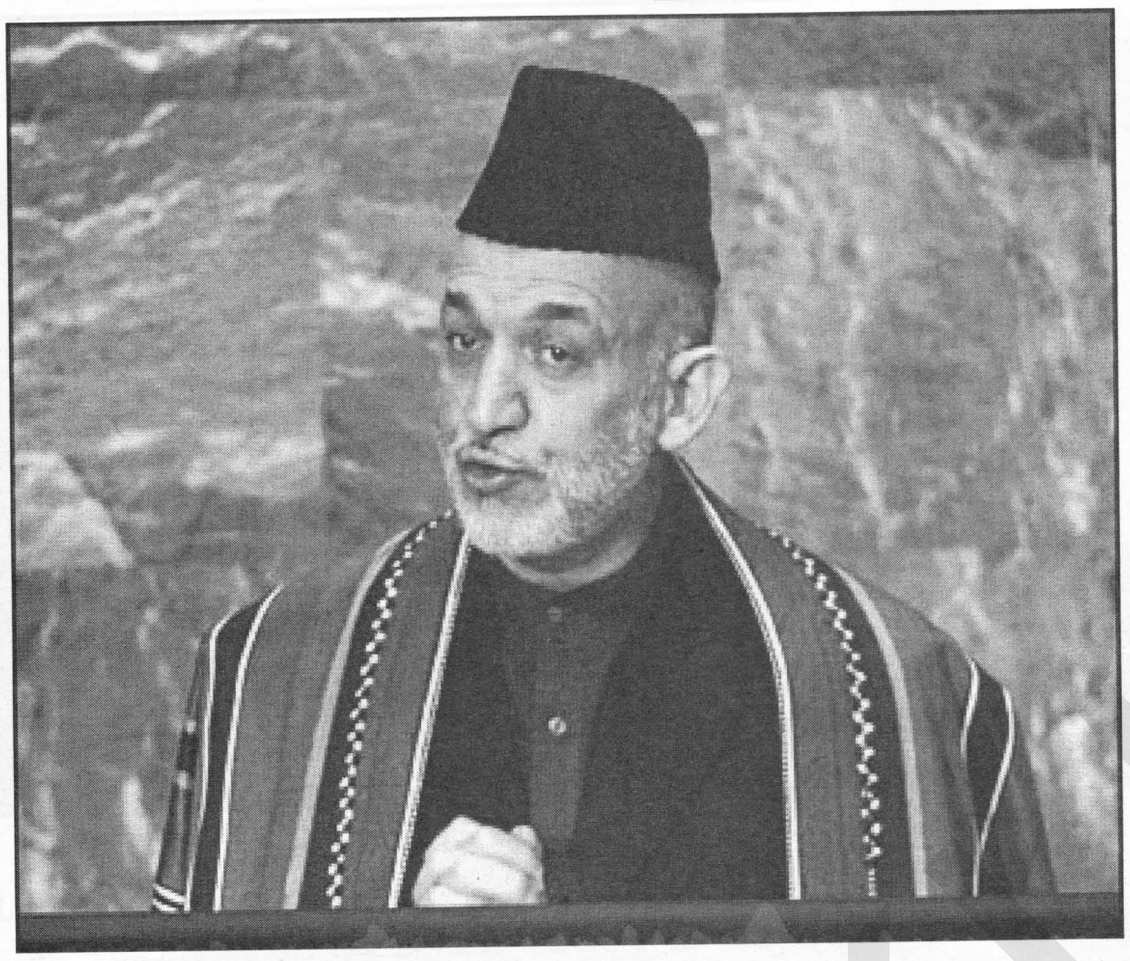

در حالی که نادرست است، ادعا گردد، حکومت کنونی در صد روز نخست، کاری را انجام نداده است، درست این است که گفته شود، این حکومت کارهایی انجام داده که خواسته است. این نیز نادرست خواهد بود، اگر هنگام نقد و ارزیابی تنها به کرده ها توجه شود؛ زیرا ناکرده ها کم از کم به همان اندازه مهم است که کرده ها دارای اهمیت است. از سوی دیگر، تصادفی نیست که ناکرده های حکومت انتخابی چند برابر بیشتر از کار کرده گی آن می باشد. در مباحثه یی که در این رابطه از سوی تلویزیون طلوع سازمان داده شده بود، نه تنها بر کارکردها بحث شد، بلکه بر بسنده و غیربسنده بودن صد روز برای انجام کار مفید و سودمند و از دولت سازی نیز سخن به میان آورده شد. چهار شرکت کننده ممثل چهار تمایل بودند. نکات مهم در این مباحثه وجود دارد که بدون شک قابل تأمل می باشد.

نارضایتی ها و سخنان جانبدارانه و انتقاد آمیز در رابطه با فرمان تقنینی در رابطه با تعدیل ها در قانون انتخابات، نگرانی ها در رابطه با تعویق انتخابات ولسی جرگه، کابینهٔ ناقص را می توان گواه بر آن دانست که حکومت کارهایی انجام داده است. گذشته از این کارهایی انجام گردیده که حکومت در آنها بدون سهم نبوده است. این همه کارکردها نمی تواند بگویند که تا چه حد موثر و هدفمند و پاسخگو به خواست ها یا نیازمندی هاست؛ زیرا کار خطا نیز کار است.

کار تنها آنچه ها نیست که ما شاهدان آن هستیم، بلکه چیزهایی را نیز کار می شمارند که جز عده یی انگشت شماری، دیگران در مورد آن چیزی نمی دانند. تصمیم به نکردن این یا آن کار معین نیز، کار است.

آیا واقعاً یکصد روز مدت ناچیزی برای آوردن تغییر در زنده گی مردم است؟ هم جواب بلی و هم جواب نه خیر به این سوال باید مستدل و مستند باشد. این پاسخ که در دموکراسی های نوپا این مدت کوتاه و در دموکراسی های باثبات این مدت دراز است، فریبکاری یی بیش نیست؛ زیرا صد روز در هردو حالت صد روز باقی می ماند. یک مثال عمده را در دموکراسی های باثبات دارای حکومت های ایتلافی می توان یافت که تنها تشکیل ایتلاف حاکم ماه ها می تواند طول کشد. تاخیر و سستی در کار علل دیگری دارد و تنها انتظار دقایق را می تواند طولانی تر سازد.

آیا معرفی وزرا، محاکمهٔ افرادی که دوسیه های نسبتی آنان تکمیل گردیده اند، ثبت دارایی مقام های عالیرتبه و اعلام آن و آغاز مبارزه با فساد به بیش از سه ماه نیاز دارد؟ آیا رسیده گی به ازدحام ترافیکی و جلوگیری از آلوده گی هوا از راه تنظیم جوازسیر و خط سیر وسایل موتوردار، تنظیم مارکیت ها، کنترول مواد ارتزاقی و نرخ ها به بیشتر از یکصد روز نیاز دارد؟

می گویند " سال نیکو از بهارش پیداست" ایجاد این احساس در جامعه یی که حکومت به تعهدات خود پایبند است، دارای اهمیت است. در حالی که در نخستین روزها، نخستین امیدواری ها با مخالفت با حکم محکمه در مورد شاروال کابل به خاک سپرده شد. نمایش های ضد و نقیض بخش ایستادهٔ دستگاه قضا در مورد دوسیه های صاحبان مقام و منصب، امیدهای خفته را نیز زیر خاک کردند. از چگونگی وقوع رویدادها می توان فکر کرد که مهمترین اقدامات نتیجهٔ چانه زنی ها (political bargaining) و کش و گیرهای سیاسی (Push and pull) میان بازیگران کلیدی می باشند.

برخی از مدافعان سیستم سیاسی ممکن است، ادعا نمایند که سیستم و کارکردهای سیستم دو پدیدهٔ مجزا از هم اند. آشکار است که سیستم سیاسی یی که نتواند درست فعالیت نماید، سیستم ناسالم است، مگر اینکه ما در دفاع از سیستم یادشده، آن طوری که در کتاب ها توصیف شده اند، دفاع نماییم. در واقعیّت امر، مردم بر اساس پالیسی ها، نتایج و تاثیرات پالیسی های حکومت را مورد قضاوت قرار می دهند و سیستم سیاسی ناکاره به آن قالب خشت می ماند که ناقص و مطابق نورم ها مربوط نمی تواند خدمت نماید. سیستم سیاسی تنها یک عنصر از مجمع عناصری می باشد که باید در ارزیابی و قضاوت بر رژیم در نظر گرفته شود. این استدلال که فردی از یکسو به انتقاد از رژیم می پردازد و از سوی دیگر، برای رژیم خدمت می نماید، همچون ادعای یکی دو پیچ برای تغییر یک دستگاه سست و بی بنیاد به نظرمی رسد، بخصوص که چنین مهره ها در گذشته نیز، در فعالیت دستگاه مورد نظر نقش های مهم داشته اند. تقاضای اخیر شورای امنیت ملی کشور از تلویزیون ها مبنی بر اجتناب از نشر مستقیم رویدادهای انتحاری، نمونه یی از کارکرد سیستم در موجودیت مهره هایی است که برای حفظ مقام و دفاع

از خود از یک سیستم ص۳

اساس مشترک در سیاست خارجی،
هدفی که در آن شانس توافق هر دوحزب امکان پذیر است

اثر: روبرت کیگان

ترجمه : احسان مایار

با درک اینکه " ادارهٔ شکسته " با نظرحقیر دیده می شود، اما اکثریت قابل توجه احزاب دوگانه در امریکا به یک اصل توافق دارند: روند سیاست خارجی چه در افغانستان، عراق یا ایران- پربهاترین و درعین زمان، خطرناکترین چلینج سیاسی یی که ایالات متحده را تهدید می کند، است.

در مورد چگونگی کارگردانی ادارهٔ اوباما در قضایای مهم کشور کمتر نکاتی است که تعداد زیادی از اعضای جمهوریخواهان را در کانگرس با رقیب همتایش از هم دور سازد. یک اکثریت قابل ملاحظهٔ جمهوریخواهان افزایش و گسیل تعداد عساکر امریکایی را به افغانستان تایید کردند. هردو، ادارهٔ حاکم و جمهوریخواهان از حاکمیت یک نظام استوار با پیمودن راه دموکراسی در عراق طرفداری می کنند. زمانی که وزیرخارجهٔ ایالات متحده، هیلری رودهام کلیتن، ادارهٔ تهران را یک دیکتاتورشیپ نظامی نامید، تفاوت ها بین دو حزب در روند پیامدهای سیاسی علیه تهران کم کم ضعیف شده است و جمهوریخواهان بایست اعتراف کنند که اوباما در اکمال کارگردانی های ناتمام جورج دبلیوبوش سعی بلیغ می نماید. اوباما توانست، دموکراتان و سیاستمداران جهان را با این اصل متقاعد گرداند که تهران نمی خواهد، کسی مانع پیشرفت پروگرام سلاح هستوی اش گردد. اختلاف بین احزاب مخالف زمانی ظهور برخلاف گذشته، حزب بر سر اقتدار و حزب مخالف در بیشتر موارد فشارآور توافق دارند. سوال در اینجاست، چه گونه می توان این تغییر را در طرزالعمل موجود تفسیر نمود؟ سهم کوچک در این ساختار می توان تغییر حکومت را به نفع دموکراتان نامید. سال ها دراپوزیشن قرارداشتن می تواند تخم عدم مسوولیت را در مفکوره ها پاشید، قسمی که سال ها در طرزالعمل هر دو پارتی رنگ ناهمگرایی واضحاً دیده می شد. تیم اوباما از آغاز کار در طرزالعمل خود بر ضد طرق کارگردانی تیم بوش، موقف گرفت و پالیسی "غیر بوشی" را در ماه های اول به قدرت رسیدن شعار خود قرار داد، مانندی که "غیرکلنتنی" در رأس اجندای جورج بوش جا داشت. اما واژهٔ " غیر" در سیاست را نمی توان یک روش جدی نام نهاد. امروز ادارهٔ اوباما در بسیاری موارد به گروه مخالف نزدیکی می جوید و درهمنظری و همکاری شان سعی می ورزد. این طرزدید نیازی به توضیح ندارد؛ زیرا تنها با انتخاب یک رییس جمهور جدید در علایق مردم امریکا کدام تغییری رخنه ننموده است.

بعد از حادثهٔ ۱۱ سپتمبر ۲۰۰۱ یک قوای عظیم تری در ذهن مردم امریکا، بلندتر از همه موضوعات دیگر، جا گرفته که نمی توان آنرا کنار گذاشت. کارگردانان ادارهٔ اوباما در آغاز کار شان فاصله گرفتن از شعار" جنگ علیه ترور" را جشن گرفتند و این پدیده را زادهٔ مفکورهٔ اشتباه بزرگ جورج بوش قلم زدند و یا اقلاً در لفاظی بیشتر، درتوجه عمیق درگیر و گرفت تروریست ها تا به جنگ علیه اصل انتقاد می کردند. ولی امروز، طنز درآن است که می بینیم، ادارهٔ اوباما عمیقتر در جنگ علیه ترور آغشته است، تا سلفش. اوباما ساحهٔ جنگ را درافغانستان توسعه بخشید ودر تعداد حملات طیارات بدون پیلوت در پاکستان علیه تروریستان احتمالی طور چشمگیرافزود.

واقعیت امر این است که هیچ رییس جمهوری به خود اجازه داده نمی تواند که صیانت مردم امریکا را در برابر حقوق احتمالی تروریستان معامله کند ودویلسن و فرانکلین د. روزولت، روسای سابق ایالات متحده، به منظور حفاظت مردم امریکا به دفاع و حملات شدیدتر با مخالفان معامله می کرد. اوباما هر وعده یی که به منظور موقف گیری شدید بر ضد تروریستان، حین مبارزات ریاست جمهوری، به مردم امریکا داده بود، قابل پیشبینی بود. تا جایی که دیده می شود، زندان گوانتنامو هنوز بسته نشده و یقیناً تا ختم دورهٔ وظیفه اش مسدود نخواهد شد. احتمال دارد که خالد شیخ محمد در محکمهٔ ملکی نیویارک محاکمه نشود. بعد از روز کرسمس بم افگنی محبوس گردید و تعداد بیشتر مردم در لست مراقبت قرار گرفت و دوسیهٔ پاتریوت تمدید شد. شاید اوباما به کیفیت موضوع پی برده باشد که امکانات انتقادگیری جمهوریخواهان را در نکات ضعیف ادارهٔ خود محدود گرداند. ص۳

له طالبانو سره د ایران مصنوعی یارانه!

امان الله ایمان

پوهاند ودیر "صافی"

په رسنیو کې دې خبرې((ایران او طالبانو د یارانې ګوتې سره خوږې کړې)) بیخي اور بل کړی. هیڅ امید داسې نه و چې له طالبانو سره دې ایران دومره پخه یارانه پیل کړي. سنډې ټایمز اخبار دغه اونۍ یو خبر خپور کړی چې له طالبانو سره د ایران د پراخو مرستو ثبوتونه پکې وراندې شوي، په دغه اخبار کې دوه طالب قوماندانان پر دې اعتراف کوي چې دوی ته په ایران کې د ناټو ځواکونو پرضد په زړه پورې ترنینګ ورکړل شوی دی. دا د ایران او طالبانو په روابطو کې بیخي نوې خبره ده، په نوي انداز، د لوبې او جګړې ډګر او لوری په بدلیدو دی. ایران تل په افغانستان کې بې شرمانه مداخله کوي او یو کمزوری افغانستان د ځان په ګټه بولي، د افغانستان په اړه یې پالیسي دوه مخې او له شیطنته ډکه ده، په افغانستان کې چې د مذهب پالنې، قام پالنې او ژبپالنې کوم بهیر په تیزۍ سره روان دی، په دې کې نوي سلنه ایران مسوول دی او په دغه شان اورونو باندې دوی تل تیل پاشلي دي. د کابل پوهنتون استاد ودیر صافی د افغانستان په چارو کې د ایران په مداخلو داسې رڼا اچوي: ((ایران اصلا د تاریخ په اوږدو کې د افغانستان لپاره په یوه مستقل هویت نه دی قایل، تل وایي مورږ هلته حکومت کړی، په هرات کې مداخلې کوي او افغانستان د ځان خاوره بولي، د هلمند اوبه دوی ته ورتلل او بیا یې زخیره کول او بیا بیرته په مورږ یې خرڅول دا ټول ددوی مداخلات دي. له مهاجرینو سره یې وضعیت هم د یوې ناوړه مداخلې نمونه ده. په ایران هیڅ وخت اعتبار نه دی په کار. دوی د افغانستان اهل تشیع تحریکوي او په افغانستان کې ورته لویه واکمني او قدرت غواړي. له کمونیستانو وروسته د مجاهدینو په وخت کې په افشارو کې ددوی ډیپلوماټان ګیر شول چې د استاد سیاف پر ضد یې وسلې راوړلې او بیا زخمي هم شول. په مزار کې یې د طالبانو پر ضد حملې کولې، چې بیا طالبانو ۱۱ تنه ډیپلوماټان ورووژل. دوی له تهران نه نیولې تر تاجکستان پورې یو لوی ایرانیزم غواړي. پخوا یې هم دا نقشه وه او اوس هم، دا چې نه ورته رسیږي، دا بیله خبره ده. د نجیب په وخت کې یې هم د غورځیو او نورو شیانو په پلمه وسلې راوړلې، په هغه وخت کې په بامیانو کې حتی افغاني(اریانا او باختر) الوتکې نه شوای کیناستلی خو دوی د غورځیو په نوم وسلې راوړلې. دا ټول ددوی د بې شرمه مداخلو بیلګې دي.))

سړی تعجیب په دې کوي چې ایران اوس له هغه طالبانو سره مرسته او یارانه کوي چې یو وخت یې د دوی پر ضد شمالي ټلواله تر سپورږمو مسلح کړې وه، خو دوی بیا هم په دغه منافقت نه پوهیږي. دا ډول اوازې پخوا هم وې خو اوس ډیرې پخې دي، په ورته وخت کې د ایران او غرب اړیکې ښه ورځ تر بلې سړیږي. پاکستان په طالبانو ټوله ځمکه سره تبې کړځولي.

پوهاند ودیر وایي دا مرستې پخوا هم وې، اوس چې خبره دومره ګرمه ده، دا د ایران او امریکا یو بل ته بهانې لټول دي: ((دا خو ټولو ته معلومه ده، چې مرستې ورسره کوي او کولې یې، احمدي نژاد چې کابل ته راغی ډیرې بې مانا خبرې یې وکړې، چې تاسو اشغال شوي یاست او انشاالله کامیابه به شی. ددې مانا داده چې دوی کوم لښکر لرې چې روزي یې او همدا علت وو چې داسې په اطمینان یې خبرې کولې.))

ژورنالست صفت الله "صافی"

ودیر زیاتوي، چې احمدي نژاد هم له موقع استفاده وکړه او له ګاونډې ملک نه یې دا خبرې وکړې، که د امریکا هم زور ورته رسیدی ان تیر کالم یې ښایي پرې حمله کړې وای. نو دواړه یو بل ته موقع ګوري.))

په خپله طالبان هم ښایي له مجبوریته دغه مرستو ته لبیک ویلی وي، کنه ښایي دوی هم د ایران له نیته داسې بې خبره نه وي. د افغانستان د بهرنیو چارو پخواني وزیر به ویل: ((له ایران سره مو اړیکې ډیرې دوستانه دي، مورږ ورسره هیڅ مشکل نه لرو.)) په دا ډول خبرو به، یا د نورو موخو په اساس د ایران په لاسوهنه سترګې پټیدې، او یا دا خبرې لکه په لوی لاس له حقیقته د تیښتې لپاره وې، کنه شواهد تور وي که سپین چې په ظاهره تیر کالم لومړی د ایران نماینده په ملګروملتونو کې له طالبانو سره د مذاکراتو مخالفت وکړ، له همغه ورځې پته ولګیده چې د ایران په افغانانو سوله هم نه ده پیرزو. دوی طالبان تروریستان وبلل خو نن د همدغه تروریستانو ملاوې د امریکا پر ضد ورتړي.

ژورنالست او د کابل پوهنتون محصل صفت الله صافی د ایران په تیرو او اوسنیو نیتونو شك او دا یوه مصنوعي یارانه بولي: ((پرته له شکه ایران په افغانستان کې دوه مخې پالیسۍ مخته وړي، په دې توګه د افغانستان په سیاسي اوسني بهیر کې هم د پام وړ لوبغاړي شته، د پاکستان او طالبانو اعتماد ترمنځ کم شوی، له موقع نه په استفادې غواړي د جنګ قیزه په خپل لاس کې ونیسي.))

محصل صافی زیاتوي، چې ایران د طالبانو په ګټه هم نه دی او نه کوم صاف نیت ورته لري، او نه غواړي چې دوی قدرت ته ورسوي، دا یو مقطعي مرسته ده چې د ایران په مصلحتونو او ملي ګټو باندې ولاړه ده.

د صفت صافي له انده، طالبان تر ډیره احساساتي پریکړې کوي او پایلو ته یې نه ګوري، دی وایي: ((د طالبانو قوماندانانو دیته هم اشاره کړې چې له ایران سره ددوی تاریخي او مذهبي اړیکې توپیر لري، خو هدف مشترک دی، نو چې هدف مو مشترک دی ولې ایران د امریکا د برید پر مهال له طالبانو سره مرسته ونه کړه، بلکې برخلاف ددوی پرضد یې امریکا ته بې دریغه معلومات او مرستې ورکړلې.))

د دعوت پوهنتون محصل او ژورنالیست عبدالودود هجران هم د ایران په مرستو شکمن دی:((دا به د طالبانو لپاره خطرناکې پایلې ولري، طالبان باید فکر وکړي، طالبان خو اوس هم هماغه طالبان دي چې اته کاله وړاندې وو، نو ولې یې ایران هغه وخت پر ضد ولاړ و او نن ورسره مرسته کوي، په خپله جوته ده چې دا یارانه د خدای لپاره نه بلکې د ایران لپاره ده.))

صافی زیاتوي، طالبان غولیدلي دي، او باید پوه شي چې په زیاتره مواردو کې د امریکا او ایران یارانې او دښمنۍ مصنوعي دي او طالبان هم ترې مستثنا نه دي.

ودیر صافی د طالبانو د ګټې او تاوان او موقف په اړه وایي: ((که وروسته طالبان مذاکرات کوي دا یې په ګټه دي

ژورنالست عبدالودود "هجران"

۳مخ

قابل توجه علاقمندان روزنامهٔ اراده

روزنامهٔ اراده به اطلاع تمام اداره های دولتی و غیردولتی می رساند که توزیع روزنامهٔ اراده بعد از تاریخ اول حمل سال ۱۳۸۹ به طور رایگان صورت نخواهد گرفت؛ اداره ها و مراجعی که علاقمند دریافت روزنامهٔ اراده هستند، به دفتر روزنامه مراجعه نموده و وجه اشتراک پولی شان را بپردازند و با اشتراک شان در این روزنامه، در رشد، تقویهٔ و گسترش هر چه بیشتر رسانه های آزاد کشور، سهم خویش را اداء نمایند.

وجه اشتراک روزنامه قرار آتی است:

وجه اشتراک	در داخل کشور	برای موسسات،سفارتخانه هاودفترهای خارجی	برای محصلان و متعلمان
سالانه	۲۰۰۰ افغانی	۳۰۰ دالر امریکایی	۱۰۰۰ افغانی
شش ماهه	۱۰۰۰ افغانی	۱۵۰ دالر امریکایی	۵۰۰ افغانی
سه ماهه	۵۰۰ افغانی	۷۰ دالر امریکایی	۲۵۰ افغانی

اراده ورځپاڼه یوازې د سرلیکنې ننګه کوي، نورې لیکنې د لیکوال خپل نظر دی، ورځپاڼه یې مسوولیت پر غاړه نه اخلي.

حق الاشتراک :
قیمت یک شماره: (۵) افغانی
سالانه: ۲۰۰۰ افغانی
شش ماهه: ۱۰۰۰ افغانی
برای موسسات و سفارتخانه ها:
سالانه ۳۰۰ دالر امریکایی
شش ماهه ۱۵۰ دالر امریکایی

مرکز نشراتی افغان
روزنامهٔ ملی اراده
موسس و صاحب امتیاز: حاجی سید داؤد
مدیر مسوول : خادم احمد
موبایل :- ۰۷۰۰ ۵۹ ۶۲ ۰۵
Khadem.kabul@yahoo.com
معاون : استاد مرتضی فرحتیار
موبایل :- ۰۷۹۷۲۵۳۱۶۴
Farhatyarm@yahoo.com

ادیتور پشتو: مجیب الرحمن امیری
موبایل :- ۰۷۰۸۸۸۷۰۶۶
گزارشگر: امان الله "ایمان" ۰۷۷۸۸۷۷۷۳۵
دیزاین : انجینیر محمدجمیل "امیری"
مسوول توزیع و بازاریابی: عبدالسمیع
۰۷۰۰۲۴۴۳۸۴
ایمیل: erada.daily@yahoo.com
آدرس : دهمزنګ، عقب سینمای بریکوت، سرک اول کارته چهار.

ERADA DAILY
Afghan Media Resource center
Establisher and Concessionaire: Haji sayed Daud
Editor in chief: Khadem Ahmad
Editor: Farhat yar
Pashto Editor: Mojiburahman Amiri
Designer: Eng, Mohammad Jamil Amiry
Address: Behind Baree kout-cinema, first street of karti-e-char
Email: erada.daily@yahoo.com